

Ministeren

Udenrigsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Udenrigsudvalget har den 9. september 2019 stillet følgende spørgsmål nr. 31 (Alm. del) efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Morten Messerschmidt (DF) til justitsministeren, som hermed besvares af udlændinge- og integrationsministeren, idet spørgsmålet er blevet omstillet til udlændinge- og integrationsministeren den 19. september 2019.

Spørgsmål nr. 31:

Vil justitsministeren redegøre for, hvilke internationale retskilder der forhindrer, at Danmark kan fratage statsborgerskab fra personer? Har Danmark tiltrådt disse konventioner eller erklæringer, og hvad vil konsekvensen være, hvis man vælger at træde ud af disse aftaler, jf. ministerens udtalelser under besvarelsen af URU alm. del – samrådsspørgsmål A den 6. september 2019.

Svar:

1. Efter grundlovens § 44, stk. 1, kan ingen udlændinge få statsborgerskab uden ved lov. Dermed er det lovgiver, der bestemmer, hvem der skal erhverve dansk statsborgerskab. Regler om frakendelse af dansk statsborgerskab findes i indfødsretsloven.

Danmark har påtaget sig en række internationale forpligtelser på statsborgerskabsområdet, som Danmark skal agere inden for rammerne af, hvis Danmark skal overholde sine internationale forpligtelser.

2. Statsborgerretskonventionen, som Danmark har tiltrådt og ratificeret, fastsætter udtømmende, i hvilke situationer en stats lovgivning må indeholde regler om fortabelse af statsborgerskab. Det følger således af statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, at fortabelse kun kan komme på tale i tilfælde af:

- a) frivillig erhvervelse af fremmed statsborgerret,
- b) erhvervelse af statsborgerret i den kontraherende stat gennem bedragerisk handlemåde, urigtige oplysninger eller fortielse af relevante forhold fra ansøgerens side,
- c) frivillig fremmed militærtjeneste,
- d) handlemåde, som er til alvorlig skade for den kontraherende stats vitale interesser,

7.oktober 2019

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Indfødsret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2019 - 13800
Akt-id 1027464

- e) et manglende reelt tilknytningsforhold mellem den kontraherende stat og en statsborger med fast bopæl i udlandet,
- f) hvor det fastslås i løbet af et barns mindreårighed, at de i landets nationale lovgivning fastsatte betingelser, som førte til barnets ex lege erhvervelse af statsborgerret i den kontraherende stat, ikke længere er opfyldt,
- g) adoption af et barn, hvis barnet erhverver eller er i besiddelse af den ene eller begge adoptivforældrenes fremmede statsborgerret.

Efter statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 3, må en stats nationale lovgivning ikke indeholde bestemmelser om, at statsborgerretten fortabes i medfør af artikel 7, stk. 1, hvis den pågældende person derved ville blive statsløs, dog med undtagelse af tilfælde, hvor erhvervelse af statsborgerret i den kontraherende stat er sket gennem bedragerisk handlemåde, urigtige oplysninger eller fortielse af relevante forhold fra ansøgerens side (pkt. b), dvs. ved svig.

Det følger af statsborgerretskonventionen, at enhver kontraherende stat på ethvert tidspunkt kan opsig hele konventionen eller blot kapitel VII (Værnepligt i tilfælde af dobbelt statsborgerret) ved en meddelelse til Europarådets generalsekretær.

En sådan opsigelse træder i kraft den første dag i den måned, der følger efter udløbet af en periode på tre måneder efter datoen for generalsekretærens modtagelse af meddelelsen.

3. Det følger af Statsløsekonventionen, som Danmark har tiltrådt, at en kontraherende stat ikke må fratage nogen person statsborgerretten, hvis en sådan fratagelse ville gøre den pågældende statsløs. En person kan dog fratages statsborgerret i en kontraherende stat bl.a., hvor statsborgerret er opnået ved urigtige anbringender eller svig.

Det følger endvidere af statsløsekonventionen, at en kontraherende stat når som helst kan opsig konventionen ved skriftlig notifikation til De forenede Nationers generalsekretær. En sådan opsigelse træder i kraft for den pågældende kontraherende stat et år efter, at generalsekretæren har modtaget den.

4. Hvis Danmark opsiger en eller flere konventioner, vil Danmark ikke længere være bundet af de pågældende konventioner, når opsigelserne har fået virkning. En konvention kan dog fortsat have betydning for behandling af senere sager, der vedrører forhold, som er indtrådt før opsigelsen fik virkning.

5. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen oplyst følgende:

”Retten til statsborgerskab er ikke udtrykkeligt omtalt i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), men fratagelse af statsborgerskab kan i visse tilfælde rejse spørgsmål i forhold til EMRK artikel 8, der bl.a. beskytter retten til respekt for privatlivet.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har således i flere sager fundet, at EMRK artikel 8 yder en vis beskyttelse både i forhold til tildeling og fratagelse af statsborgerskab.

Ved vurderingen af, om en fratagelse af statsborgerskab er i strid med EMRK artikel 8, har Domstolen vurderet, om fratagelsen var vilkårlig, og hvilke konsekvenser fratagelsen har for den pågældende, herunder om fratagelsen fører til statsløshed.

Det er således Justitsministeriets vurdering, at EMRK artikel 8 beskytter mod fratagelse af statsborgerskab i tilfælde, hvor den pågældende ikke har statsborgerskab i et andet land eller er berettiget hertil.

For så vidt angår konsekvenserne af en dansk opsigelse af EMRK henvises der til Justitsministeriets besvarelse af 26. oktober 2017 af spørgsmål nr. 1023 fra Folketingets Retsudvalg.”

6. Som det fremgår af Justitsministeriets besvarelse af 26. oktober 2017 af spørgsmål nr. 1023 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, er der kun ét eksempel på, at et medlemsland har meldt sig ud af den Europæiske Menneskerettighedskonvention. I 1969 op sagde Grækenland, der på det tidspunkt var under militærstyre, konventionen. Grækenland valgte samtidig at udtræde af Europarådet, inden Ministerkomitéen nåede at stemme om militærstyrets konsekvenser for Grækenlands medlemskab. Grækenland genindtrådte i Europarådet og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention i 1974, da landet igen fik en demokratisk regering.

7. Det bemærkes, at det er min opfattelse, at en opsigelse af internationale konventioner ikke er en løsning på de udfordringer, vi står over for. Danmark er et lille land, og vi er bedre tjent med en regelbaseret international orden i stedet for, at det alene bliver de stærkeste, der bestemmer. Samtidig har Danmark en klar interesse i et stærkt og effektivt internationalt samarbejde, der kan sikre fælles løsninger på en lang række globale udfordringer, som verden står over for.

Det må endvidere forventes, at en dansk udtrædelse af konventioner vil have en negativ indvirkning på Danmarks internationale anseelse, deltagelse i det multilaterale samarbejde samt muligheder for at fremme danske mærkesager i bl.a. EU og FN.

Til orientering vedlægges Justitsministeriets besvarelse af 26. oktober 2017 af spørgsmål nr. 1023 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Mattias Tesfaye

/

Louise Hauberg Wilhelmsen